

Zaaknummer : 01063460
Ons Kenmerk : ODH894800
Datum : 16-02-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Natura 2000-gebieden

Onderwerp

Op 28 februari 2023 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het uitvoeren van diverse herstel- en herontwikkelingswerkzaamheden aan het bestaand bunkercomplex Widerstandsnest 67 HL gelegen in het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal in de gemeente Den Haag.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is het oude recht, in dit geval de Wet natuurbescherming, nog van toepassing op de onderhavige procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde vergunning te **verlenen**;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze vergunning;
- III. de aanvraag onderdeel te laten zijn van deze vergunning;
- IV. de volgende ambtshalve berekening onderdeel te laten zijn van deze vergunning:
  - AERIUS-berekening met kenmerk RZEfgRgc8kuJ van 27 oktober 2023.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage:

1. AERIUS-berekening gebruiksfase met kenmerk RWmPYMypDal van 24 oktober 2023 (ODH853367)

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. Wijzigingen van de activiteit waarvoor de vergunning is verleend dienen terstond schriftelijk te worden gemeld. Deze melding dient te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Haaglanden, Afdeling Toetsing en Vergunningverlening Milieu, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mail: vergunningen@odh.nl.
2. De vergunninghouder dient:
  - a. de start van de werkzaamheden en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering schriftelijk te melden.
  - b. uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden hiervan schriftelijk kennis te geven.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Natura 2000'.

3. Het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal mag in verband met de bescherming van natuurwaarden (instandhoudingsdoelstellingen), met uitzondering van de verharde paden en het projectgebied, niet worden betreden door personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project.

Aanwijzingen voor gebruik

Wij willen u er, wellicht ten overvloede, op wijzen dat afstemming en/of toestemming benodigd kan zijn indien de beoogde activiteit wordt uitgevoerd op grondgebied dat in bezit of beheer is van een andere partij dan de vergunninghouder.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 28 februari 2023 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft het uitvoeren van diverse herstel- en herontwikkelingswerkzaamheden aan het bestaand bunkercomplex Widerstandsnest 67 HL gelegen in het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal in de gemeente Den Haag.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Conceptaanvraag Wet natuurbescherming, referentie 26581, 12 januari 2023 (ODH617570);
- Habitatkaart ingezoomd (ODH617563);
- Habitatkaart uitgezoomd (ODH617564);
- Quicksan Flora en Fauna in het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Zuid-Holland, plangebied bunkercomplex 67 HL Kijkduin, Ecoresult, kenmerk ER20200428v03, 21 februari 2023 (ODH617574);
- Rapport AERIUS berekening, Ecoresult, kenmerk ER20210202v03, 15 januari 2023 (ODH617573);
- AERIUS berekening van de beoogde situatie van 15 februari 2023 met kenmerk RzeYPjsjvnYD (ODH617572).

Procedure

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is het oude recht, in dit geval de Wet natuurbescherming, nog van toepassing op de onderhavige procedure.

De uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 7 juli 2023 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens.

Op 13 september 2023 en 24 oktober 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Notitie reactie op verzoek aanvullingen Wnb plangebied bunkercomplex Widerstandsnest 67 HL te Den Haag, kenmerk NER20230510Vo1, Ecoresult, 13 september 2023 (ODH-814241);
- AERIUS berekening gebruiksfase van 13 september 2023. Deze berekening betreft een GML-bestand en kan niet ingelezen worden of ter inzage worden gelegd.
- AERIUS-berekening gebruiksfase met kenmerk RWmPYMypDal van 24 oktober 2023 (ODH853367).

De procedure is op 13 september 2023 hervat.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Instemming

De gevraagde activiteit kan uitsluitend nadelige gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden die in de provincie Zuid-Holland zijn gelegen. Afstemming met andere provincies overeenkomstig het bepaalde in artikel 1.3 van de Wnb is daarom niet van toepassing.

Zienswijzen

De ontwerpbesikking heeft ter inzage gelegen van 5 december 2023 tot en met 15 januari 2024. Er zijn geen zienswijzen ingebracht.

Wijziging ten opzichte van ontwerpbeschikking

Ten opzichte van de ontwerpbeschikking zijn de volgende inhoudelijke wijzigingen aangebracht:

In voorschrift 2 zijn de contactgegevens van Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid gewijzigd: het e-mailadres van Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is aangepast van meldingwnb@ozhz.nl naar toezichtnatuur@ozhz.nl.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan:

- de artikelen 2.7 tot en met 2.9 van de Wnb;
- het vastgestelde aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal ;
- het beheerplan van het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal.

Beoordeling

Aangevraagde activiteit

De initiatiefnemer heeft een aanvraag om vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb ingediend voor het uitvoeren van diverse herstel- en herontwikkelingswerkzaamheden aan het bestaand bunkercomplex Widerstandsnest 67 HL gelegen in het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal in de gemeente Den Haag.

Realisatiefase

In de realisatiefase vindt uitsluitend emissie plaats door verkeersbewegingen. Alle mobiele werktuigen zullen elektrisch aangedreven worden. De werkzaamheden bestaan uit:

1. Vervangen van het bestaande uitkijkpunt en het voetpad;
2. Aanleggen van een mindervaliden-ingang;
3. Aanbrengen van ventilatievoorziening;
4. Waterdicht maken daken;
5. Verwijderen van zand aan de voorzijde van de plakbunker.

Voor een gedetailleerde omschrijving van de werkzaamheden wordt verwezen naar de aanvraag. Uit de AERIUS-berekening van 15 februari 2023 met kenmerk RzeYPjsjvnYD blijkt dat de activiteiten geen depositieresultaten veroorzaken op Natura2000-gebieden. Dit wordt bevestigd in de ambtshalve uitgevoerde AERIUS berekening van 27 oktober 2023 met kenmerk RZEfgRgc8kuJ op basis van AERIUS Calculator 2023.

Gebruiksfase

In de gebruiksfase vindt emissie plaats door verkeersbewegingen als gevolg van de verkeersaantrekkende werking. De activiteiten van het project hebben echter geen invloed op de verkeersbewegingen. Deze zullen na de werkzaamheden gelijk zijn aan de huidige situatie. Nadelige effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn daarmee uitgesloten. Dit blijkt ook uit de AERIUS berekening van de gebruiksfase van 24 oktober 2023 met kenmerk RWmPYMypDal.

Vergunningplicht

Artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb bepaalt dat het verboden is zonder vergunning een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, worden onder significante gevolgen verstaan: een significant negatief effect op de habitattypen of soorten waarvoor een gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in de aanwijzingsbesluiten voor de desbetreffende gebieden.

Conclusie vergunningplicht

Op grond van de resultaten van de AERIUS berekeningen van de realisatiefase blijkt dat er geen stikstofdepositie optreedt op Natura 2000-gebieden en de activiteiten in de beoogde situatie ongewijzigd blijven. De beoogde activiteit veroorzaakt echter wel overige effecten op het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal in de realisatiefase. Het gaat daarbij om de effecten als gevolg van oppervlakteverlies, verdroging, verontreiniging, mechanische effecten en verandering van substraat, verstoring als gevolg van optische verstoring, geluid, licht en trillingen.

Beoordeling aanvraag ten aanzien van overige effecten op Natura 2000-gebieden

De initiatiefnemer heeft in de natuurtoets “Quickscan Flora en Fauna in het kader van de Wet natuurbescherming en de Omgevingsverordening Zuid-Holland, plangebied bunkercomplex 67 HL Kijkduin, fase 5”, kenmerk ER20200428v03, Ecoresult van 21 februari 2023 (hierna: passende beoordeling), de mogelijke nadelige effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal onderzocht. De instandhoudingsdoelstellingen zijn in onderstaande tabel samengevat.

Instandhoudingsdoelstellingen Westduinpark & Wapendal

Code	Habitatype	Instandhoudingsdoelstelling
H2120	Witte duinen	Behoud oppervlakte en kwaliteit
*H2130	Grijze duinen	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit grijze duinen, kalkarm (subtype B)
*H2150	Duinheiden met struikhei	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H2160	Duindoornstruwelen	Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van Habitatype H2130 is toegestaan.
H2180	Duinbossen	Behoud oppervlakte en kwaliteit duinbossen, droog (subtype A) en duinbossen. Enige achteruitgang in oppervlakte van het subtype binnenduinrand (type C) ten gunste van habitatype grijze duinen (H2130) is toegestaan

*Prioritair habitatype.

Hieronder zijn de conclusies per effect uiteengezet.

Verstoringsfactoren

Van negatieve effecten door verdroging is geen sprake, aangezien het plangebied reeds op hoge delen in het duin ligt die reeds droog zijn. Negatieve effecten door mechanische effecten (denk hierbij aan effecten door menselijke activiteit, zoals extra golfslag, luchtwervelingen, platrijden vegetatie, etc) zijn tevens niet te verwachten door de activiteiten. Effecten in de beoogde situatie zijn eveneens uitgesloten omdat de activiteiten in de beoogde situatie gelijk zijn aan de huidige activiteiten.

Verstoring van typische soorten

In de instandhoudingsdoelstellingen zijn geen doelen vastgelegd ten aanzien van soorten. In de Habitats kunnen echter voor de Habitat typische soorten aanwezig zijn die verstoord kunnen worden waardoor afbreukrisico ontstaat voor de kwaliteit van deze habitats.

Drie vogelsoorten zijn aangewezen als typische soort voor de drie habitattypen Witte duinen, Grijze duinen en Duindoornstruwelen in het plangebied, namelijk tapuit, eider en nachtegaal. Dit betreffen allen broedvogels in het open duin, buiten het broedseizoen zijn deze soorten daar afwezig. De werkzaamheden worden buiten het betreffende broedseizoen uitgevoerd waardoor verstoring is uitgesloten.

Het plangebied is ook geschikt als leefgebied voor dagvlinders en sprinkhanen (te verwachten typische soorten zijn duinsabelsprinkhaan, blauwvleugelsprinkhaan, bruin blauwtje en knosprietje). Verstoring door optische verstoring en geluid is voor deze soorten niet aan de orde. Verstoring van typische soort konijn zou op kunnen treden door geluid en optische verstoring, maar deze verstoring is tijdens de aanlegfase kort en in de beoogde situatie wordt het areaal geschikt gebied groter, waardoor geen permanente effecten optreden. Significante effecten op typische soorten door de verschillende verstoringvormen is derhalve uitgesloten.

Oppervlakte verlies

De werkzaamheden binnen het plangebied hebben tot gevolg dat er een tijdelijk negatief effect optreedt op de aanwezige habitattypen. Door het verwijderen van het bestaande voetpad en het aanbrengen van een nieuw, verhoogd voetpad zal het areaal habitattypen H2120 – Witte duinen toenemen met minimaal 75m². Door het uitgraven van de loopgraaf en het realiseren van de invalidentoegang zal circa 20m² bestaand habitattypen, H2160 – Duindoornstruwelen worden weggenomen. Dit is echter toegestaan ten behoeve van het habitat H2130 Grijze duinen. Per saldo zal het areaal habitattypen met minimaal 55m² toenemen. Overige werkzaamheden hebben geen negatief effect op het areaal maar hebben tot gevolg dat de situatie ter plaatse tijdelijk zal veranderen. De totale oppervlakte zal niet afnemen en de habitattypen kunnen zich na de werkzaamheden weer ontwikkelen. Wij onderschrijven de conclusie uit de natuurtoets dat significant negatieve effecten door oppervlakteverlies zijn uitgesloten.

Gelet op bovenstaande onderschrijven wij de conclusie uit de passende beoordeling dat significant negatieve effecten als gevolg van werkzaamheden aan het bunkercomplex zijn uitgesloten.

Conclusie overige effecten op Natura 2000-gebieden

Gelet op de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van het gebied, zijn wij van mening dat in de passende beoordeling op voldoende wijze is aangetoond dat de werkzaamheden aan het bunkercomplex geen significant negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal.

Wij stellen daarom vast dat de zekerheid is verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast als gevolg van de beoogde activiteit.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten van de activiteit op Natura 2000-gebieden op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aantast als bedoeld in artikel 2.8, derde lid, van de Wnb, zodat een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, kan worden verleend.